

KOBIETA W DOMU i SALONIE

-GAZETA PORANNA SWOIM CZYTELNICZKOM-

Nr. 139.

Dodatek tygodniowy do Nr. 8507 z dnia 21 maja 1928.

Pod redakcją JAWINY PELEŃSKIEJ.

POGADANKA

„ŚWIAT KOBIECY“ MARJI GROSSEK-KOSYCKIEJ.

Lwów, 21. maja.

Wiele, bardzo wiele dotychczas napisano o kobiecie. W ciągu wieków niezliczone tysiące, setki tysięcy dzieł miały ją za cel główny, jeśli nie jedyny. Jawiła się w tych księgach jako jasna, promienna, anielska i jako czarny straszliwy demon ziemi. Pisali te księgi mężczyźni i pisały je kobiety. A jednak w żadnej z tych licznych ksiąg nie przemówiła sama kobieta, w żadnej nie odsłoniła swej duszy, nie zdradziła tajemnic swego ciała... Było to zawsze tylko to powierzchowne odbicie pozorów rzeczy, jakie możemy oglądać w zwierciadle — w tym wypadku w tom zwierciadle, jakim dla kobiety jest mężczyzna. On stwarzał przez wieki obraz kobiety takiej, jaką widział w świetle własnej, męskiej świadomości, zawsze pod własnym kątem widzenia, pod kątem swoich pożądań, swoich wobec niej wymogów i aspiracji.

A kobieta pisząca poprzestawała na kopjowaniu tego sztucznego tworu, tej istoty papierowej, zrodzonej z psychiki męskiej — gdyż bądź to sama ulegała w ocenie swej płci jak cała falanga jej niepiszących siostrzyń, sugestji mężczyzny, bądź też brakło jej odwagi do wypowiedzenia samej siebie.

Była to „La grande Mueite“, według trafnej wyrażenia francuskiego — Wielka Milczennica o zamaskowanej psychice i zamaskowanej fizyczności.

Postępy, jakie w ostatnich lat dziesiątkach uczyniło wyemancypowanie kobiety z pod moralnej i prawnej hegemonii mężczyzny, ośmielają powoli tę Wielką Milczennicę do przemówienia. Jest to jakby nowoczesne przebudzenie się Galatei.

Nowoczesna kobieta pisząca, ośmiela się wreszcie do wypowiedzenia samej siebie, do przyznania się kim jest naprawdę, jak czuje i myśli, czego pragnie, jakie są potrzeby jej serca i jej ciała, jakie są jej prawdziwe wady i zalety.

Powstaje prawdziwa, nowymi walmami wyposażona literatura kobieca.

Jest ona już dość bogata zagranicą. W Polsce z mniejszą śmiałością występuje na arenę geniusz żeński — a jeśli się przejawia, to nie obejmuje całości zagadnienia psychologicznego, jest raczej fragmentem, kryje się pod szatą beletrystyki.

Dlatego jako pierwszą próbę ujęcia całokształtu problemu kobiecości — tego „ewig Weibliche“, dobytego naprawdę z głębin psychiki kobiecej jest wydana obecnie przez Tow. wydawn.

„Bluszcz“ książka Marji Grossek-Kosyckiej pt.: „Świat Kobiecy“.

Ten pierwszy „coup d'essai“ w wypowiedzeniu kobiety takiej, jaką ona jest w istocie, jest w całym tego słowa znaczeniu prawdziwym „coun de maitre“.

Autorka, posiadająca w wysokim stopniu ten najcudowniejszy, najcenniejszy dar swojej płci: intuicję, przenika do głębi istotę kobiecości. A dar ten, wspomagany wysoką kulturą i erudycją literacką, jasnym intelektem i zdolnością krytyczną, pozwala na trafną, ściśłą syntezę, na świetne naświetlenie przeszłości i teraźniejszości i wyprowadzenie wniosków na przyszłość.

Marja Grossek-Kosycka w świetnej analizie czyni przegląd tych warunków, jakie składały się w ciągu wieków na wytworzenie typów kobiecych. Przedstawia kobietę przeszłości, tę, w której mężczyzna jak w zwierzęciu domowym hodował te właściwości i cechy, które jemu były potrzebne i na odwrót starał się doprowadzić do zniknięcia te, które były mu niewygodne.

Za drugi etap historii kobiecości uważa autorka ten moment dziejowy, gdy z niewolnicy, równej zwierzęciu domowemu podniosła się do godności matrony. Lecz i wówczas jeszcze nie wyzwoliła się z tych więzów, jakie na nią nałożył geniusz męski — męski światopogląd.

Dziś nadszedł moment trzeci. Kobieta stała się indywidualnością, tak samo jak mężczyzna: — obywatelem świata.

Lecz mimo, że otwarły się przed nią wszystkie drogi — ta, która została dopiero co z więzów wyzwolona, nie umie jeszcze znaleźć właściwej, nie posiada jeszcze pewności i swobody ruchów. Pozyska ją dopiero kobieta przyszłości na błogosławieństwo dla siebie i dla ludzkości, która się wzbogaci o wyzwolone z uspienia walory geniuszu kobiecego.

Stawiając bardzo promienne, na logicznych przesłankach oparte horoskopy tej Wyzwolonej, Marja Grossek-Kosycka główny nacisk kładzie na zagadnienia chwili obecnej — najgenialniej wypowiada kobietę współczesną. Jak dobry, jasnowidzący lekarz dagnostą tłumaczy jej niezrozumiałe dla niej samej tajniki jej uczucia, jej charakteru, jej aspiracji i jak mądry doradca oświebla otwierające się przed nią, ale dla jej przyzwyczajonych do mroku oczu, jeszcze mgliste i splecione drogi.

Książki Marji Grossek-Kosyckiej nie można należycie ująć w ramy

krótkiej recenzji. Jest to prawdziwy skarbiec psychologii kobiecej, jak gdyby ewangelja jej duszy, jak gdyby nieoceniony nauczyciel i doradca w sprawach duchowych i w sprawach praktycznych. Na każdej stronie otwierają się nowe perspektywy dla myśli i odkrywają się nowe rewelacje. To też obiecujemy sobie powrócić jeszcze nie raz do tej książki — przypatrzeć się z bliska niejednemu jej zagadnieniu, za-

stanowić się nad niejedną tezą.

Jedno przecież należy zaznaczyć na zakończenie: Gdy ukazała się książka taka — będąca pierwszym a już potężnym wyrazem tej Wielkiej Milczennicy, która dziś chce przemówić i przemówić powinna — to poznać ją i przyswoić sobie jest niemal przykazaniem dla świata kobiecego.

J. Peleńska.

Z dziedziny mody.

Suknia ślubna i toalety weselne.

Lwów, 21. maja.

Suknia ślubna podlega zazwyczaj innym regułom aniżeli inne stroje kobiece. Jej kolor biały ogranicza w wielkim stopniu możliwość urozmaicenia, z

drugiej zaś strony specjalne jej przeznaczenie nakazuje, aby miała charakter uroczysty i wspaniały.

Tak było w czasach, gdy toaletę ślubną składało się jako drogą, reli-

Suknia ślubna z crepe satin w stylu średniowiecza przybrana perłami. Długi welon z tiulu.

kwję w przechowanie razem z symbolicznym wieńcem, strojącym skronie oblubienicy. Dziś jednak i pod tym względem czasy znacznie się zmieniły. O ile kto nie zrezygnuje wogóle z welonu i wieńca panny młodej i odpowiedniej do tego sukni ślubnej, na korzyść praktycznego kostiumu, to jednak niema ochoty tego kosztownego stroju przechowywać muzealnie, ale woli użyć go później na inny cel.

Do tego praktycznego stanowiska przystosowuje się także obecnie wyko-

nanie tego stroju i wszystkie jego akcesoria. Zatem suknia ślubna podlega dziś tak jak i inne toalety przepisom mody panującej, tak aby można ją było bez zmian użyć jako toaletę wieczorową lub nawet spacerową i wizytową. Z tego powodu w pierwszej linii dzisiejsza panna młoda rezygnuje z długiego trenu, bez którego dawniej nie można sobie było wyobrazić panny młodej.

Niemniej aby stroju nie pozbawić jego wspaniałego i uroczystego charak-

Suknia dla drużki z muślinu jedwabnego w kwiaty, kombinowanego z muślinem gładkim.

Suknia weselna nader oryginalnie inkrostowana koronką. Olbrzymi pęk kwiatów i szarfa przy boku.

Suknia z wzorzystej georgette

Kostjum na podróż poślubną.

feru, przenosi się imponującą powłóczystość na inną część tego stroju, a mianowicie na welon ślubny. Ten, spływając w miękkich zwojach na ziemię, nadaje postaci panny młodej rzeczywicie coś anielsko - nadziemskiego. Gdy się go zaś wykona czy to z gazy, czy też z koronki lub nawet tiulu, to może on później być z korzyścią przerobiony na nową, bardzo efektowną toaletę.

Wielkie bogactwo materiałów, jakimi obecnie rozporządzamy, pozwala także, mimo jednostajności koloru, nadać sukni ślubnej urozmaicenie i wywołać bardzo szczęśliwe efekty. Używa się dziś na toaletę ślubną bardzo często podwójnego materiału, tj. kontrastujących jedwabi jak np. georgette z crepe satin lub też crepe satin dwustronnie, tj. łącząc efekty matowe z połyskiem. Niemniej, szczególnie dla młodocianych osób, jaft i tiul jako suknie stylowa jest tu zupełnie na miejscu. Wreszcie i koronkowe materiały nadają sukniom ślubnym szczególniejszej dystynkcji zwłaszcza w połączeniu z gładkim jedwabiem.

Aby uniknąć jednostajności stroju wyrafinowanie dzisiejszej mody wpro-

wadza jeszcze kontrasty między suknią a welonem. I tak: do sukni z koronki i tiulu nadaje się welon gazowy, do sukni z crepe satin welon bądź to tiulowy, bądź to gazowy, do sukni z tafety albo georgette najodpowiedniejszy jest welon tiulowy.

Upięcie welonu naśladuje czepczek, albo — co jest jeszcze modniejsze — rodzaj turbanu. Jego przystrojeniu poświęca się szczególniejszą staranność. Przybiera się go mirtlem lub kwiatem pomarańczowym. Ten sam zresztą motyw powtarza się na sukni, ażeby stonować strój w jedną całość.

Jeśli mowa o sukni ślubnej, to nasuwa się także pod uwagę stroje drużek i wogóle orszaku weselnego. Pod tym względem moda dzisiejsza daje pole do najbujniejszych pomysłów fantazji. Dla drużek wskazane są stroje skromniejsze, utrzymane w tonach jasnych, przyczem jednak można zastosować przepiękne efekty draperji, szarfi, przybrań kwiatowych. Dla innych osób z orszaku weselnego stoi do dyspozycji prawdziwe czarodziejstwo form i materiałów. Można tu zastosować w całej pełni efekty falban, wolantów, plisowań. Spódniczki bardzo

szerokie nadal są nieregularnej długości w dole, przyczem utrzymuje się krótki przód do długiego tyłu. Wycięcia stanków wykazują także wielką rozmaitość, a przystrojone są szarfami, kwiatami lub powiewnymi choux. Szarfa i szal dają również pole do najróżnorodniejszych kombinacji i przekształceń. Tworzą one nierazko piękne cape, owijające całą postać kobiecą. O krok tylko od nich stoją wspaniałe płaszcze wczorowe, w tym roku wykazujące jeszcze bardziej wyrafinowaną elegancję niż dotychczas.

Z higieny i pielęgnowania urody.

Jak i gdzie spędzić czas spoczynkowy?

Lwów, 21. maja.

Znajdujemy się obecnie w przededniu wyjazdów odpoczynkowych. Dlatego ogólne zainteresowanie wywołuje dziś kwestja, gdzie i jak spędzić ten czas wyjątkowy, przeznaczony dla wytchnienia. Mało która z nas może poszczycić się tak zupełnem zdrowiem, ażeby przy rozważaniu tej sprawy nie trzeba było brać pod uwagę kwestji poratowania zdrowia. Zapewne, że w tej mierze nie można się obejść bez porady lekarza, jednakowoż sędzę, że nie zawadzi, jeśli rozważymy te kwestje i postaramy się uświadomić sobie, dokąd byłoby dla nas najbardziej wskazane wyjechać ze względu na te niedomagania, którym podlegamy.

W wielu cierpieniach kąpiele i wody mineralne są bardzo pomocne. Kuracje takie wpływają bardzo korzystnie na przemianę materji i na wzmożenie całego organizmu, jak niemniej systemu nerwowego. Również w cierpieniach kobiecych wyjazd do kąpiel jest nader wskazany. Szczególnie źródła solne, żelaziste, jakoteż kąpiele borowinowe działają, nieraz prawdziwe cuda, tak tam, gdzie chodzi o uleczenie niedokrewności i anemji, jak też dla sprowadzenia ociągającego się nieraz, wbrew najskrytszym pragnieniom młodych mężatek, błogosławieństwa Bożego.

Trzeba przyznać, że mimo badań naukowych dotychczas nie zostało dostatecznie stwierdzone, na czem polega ta niezaprzeczenie wysoce dobroczynna skuteczność miejscowości kąpielowych. Być może, że obok własności wód mineralnych, borowiny itp., zbawienny skutek sprowadzają tutaj pomyślnie klimatyczne warunki tych miejscowości, najczęściej położonych w górach lub też wśród lasów i otwartych przestrzeni. W każdym razie jest rzeczą pewną, że wody mineralne sprowadzają lepszy obieg krwi, wpływają korzystnie na trawienie, oraz dopomagają do wyzbycia się z organizmu szkodliwych substancji. Dla anemicznych dziewcząt i kobiet, jakoteż przy zaburzeniach, menstruacyjnych są wskazane wody żelaziste, takie jak w Krynicy i Żegiestowie. Mniej silne źródła a jednak skuteczne, znajdują się na całym niemal Podkarpaciu i komu nie zależy na pobycie w miejscowości kąpielowej, może pić wody przebywając w któremkolwiek z licznych letnisk, rozłożonych wzdłuż Dunajca i Popradu.

Częste przerwy w okresach menstruacyjnych bywają następstwem zbytnej otyłości. W tych wypadkach korzystnie działają wody słońo-żelaziste, lub też słońo-jodowe jak w Iwoniczu, Rymanowie, Rabce i t. n. Kąpiele te są wskazane również przy objawach skrofulicznych, występujących w wieku dziecięcym. Niemniej wskazane są tutaj kąpiele morskie. Nie tylko sama kąpiel w morzu, ale także i powietrze, nasy-

Nakonec nie można zapomnieć przy omawianiu toalet ślubnych o kostjumie podróżnym, w który zazwyczaj panna młoda przebiera się tuż po uczcie weselnej. Trykotaże odgrywają tu wielką rolę. Jednakże bardzo na miejscu są także sukienki jumperowe, do których dodaje się bądź to lekki żakiet, bądź też długie palto, przy którym nie może naturalnie braknąć tak dziś modnego szalika i szarfy z fantazją związanej na szyji.

Nina.

cone solami, działa wzmacniająco na organizm. Pobyt nad morzem usuwa również chroniczne katary organów oddechowych, jak niemniej nader zbawiennie wpływa na nerwowe bóle głowy, zdarzające się często u umysłowo pracujących kobiet, lub oddanych pracy biurowej. Która z pań może zatem pozwolić sobie na wyjazd nad morze, nie powinna tego zaniedbać czy to w interesie własnego zdrowia, czy też dla zdrowia dzieci, dla rozwoju których również grzebanie się w piasku nadmorskim i kąpiele słoneczne mają nieocenioną wartość. Natomiast kobiety silnie nerwowe lub też w cięższych cierpieniach płucnych, albo też sercowych, jak i przy słabościach reumatycznych nie powinny wyjeżdżać nad morze. Osobom nerwowym tylko w lek kim stopniu, zaleca się powolne przyzwyczajanie się do pobytu na plaży. Należy zatem wychodzić z początku na godzinę, następnie na dwie lub trzy na wybrzeże, a gdy już przekonamy się, że powietrze morskie przestało na nas oddziaływać drażniaco, wtedy można rozpocząć kąpiele, jednakże nie od razu na wolnym powietrzu. Bardzo wskazane jest używanie kąpeli ciepłych w kabinach, zwłaszcza o ile stan temperatury jest niższy. Jeśli ktoś wyjeżdża nad morze południowe, może z mniejszem ryzykiem pokusić się o kąpiele w morzu.

Panie, których stan zdrowia nie wymaga specjalnych źródeł leczniczych, jakoteż nerwowe i wyczerpane kobiety, najlepiej spędzą czas wypoczynkowy w górach, w otoczeniu lasów szpilkowych i pod działaniem najpotężniejszego czynnika zdrowia, słońca górskiego. Także możliwości spacerów i wycieczek, które — rzecz prosta — muszą być przystosowane indywidualnie do sił i wytrzymałości, stanowią bardzo ważny czynnik dla wzmocnienia organizmu.

Każda z pań, która te wszystkie względy dokładnie rozważy i przemysli, z pewnością zdoła wybrać dla siebie odpowiednią miejscowość dla przedsięwzięcia czasu odpoczynkowego i wróci do pracy wzmocniona i odświeżona fizycznie i moralnie.

Wszelkie zaburzenia trawienia
NADKWASNOŚĆ ŻOŁĄDKA
SKŁONNOŚĆ DO KAMIENI ŻÓLCIOWYCH

PODRAŻNIENIE ŚLEPEJ KISZKI i t. p.
Łagodzi i leczy stałe używanie wody alkalicznej, otrzymanej przez rozpuszczenie aktywowanych, czyli możliwie do świeżej wody naturalnej zbliżonych

Tabletek V CHY
MAGISTRA KLAWE.

Niezastąpione w podróży, jedzeniu re-stauracyjnem, nadużywaniu napojów alkoholowych i t. d.
Otrzymać można w każdej Aptece i Drogerji.